

Gäller för: Flera enheter - se eftersättsblad

Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-10

Giltig till: 2028-04-10

Läkemedel - Klonidin (Catapresan)

Revideringar i denna version

260410 Förtydligande textredigeringar

Syfte

Att säkerställa rätt användning, hantering och administration av Klonidin inom intensivvården.

Läkemedelsbeskrivning

ATC – Kod: C02AC01

Catapresan injektionsvätska, lösning 150 µg/ml

Caruxin injektionsvätska, lösning 150 µg/ml

Det aktiva ämnet i Catapresan är klonidin som är en alfa-2-adrenoceptorstimulerare. Den verkar i centrala nervsystemet i bland annat locus coeruleus där den hämmar sympatikusaktiviteten, vilket ger en sederande effekt samt en minskning i hjärtfrekvens och blodtryck. Målsreceptorer återfinns också spinalt, och verkar där i synergi med µ-opioidreceptorer, med en smärtstillande och opioidsparande effekt som följd. Klonidin absorberas fullständigt och metaboliseras utan första passagemetabolism, varför samma dos kan ges enteralt som parenteralt. Eliminationshalveringstiden i plasma är cirka 13 timmar (10–20 timmar). Klonidin kan administreras intravenöst, subkutant, oralt, epiduralt och intratekalt. Detta PM omfattar användning som intravenös bolus eller infusion inom intensivvård. För övriga administrationssätt och indikationer (exempelvis premedicinering till barn) var god se separata rutiner.

Indikation

Enskilt eller i tillägg till andra sedativa då en dämpning av sympatikusaktiviteten eftersträvas, exempelvis vid abstinens, psykomotorisk oro eller hypertension.

Tillägg till annan smärtlindring då otillräcklig effekt erhållits med konventionella analgetika.

Kontraindikationer och observandum

Överkänslighet mot klonidin

Svår bradyarytmi orsakad av Sick-sinus-syndrome

AV-block grad II-III

Hypotension

Hypovolemi

Vid nedsatt njurfunktion kan halveringstiden dubbleras på grund av minskad eliminationstakt

Biverkningar

Blodtrycksfall

Bradykardi och bradyarytmier

Sedation

Muntorrhet.

En snabb intravenös bolusinjektion kan resultera i en paradoxal övergående blodtrycksstegring på grund av aktivering av alfa-2-adrenerga receptorer perifert i kärlträdet.

Till skillnad från andra liknande preparat har klonidin ej visats ge upphov hypertermi.

Interaktion

En blodtryckssänkande effekt som orsakas av klonidin kan förstärkas av samtidig administrering av andra hypotensiva medel som till exempel diuretika, vasodilatatorer, betablockerare, kalciumantagonister och ACE-hämmare, men inte α_1 -receptorantagonister. Substanser med α_2 -blockerande egenskaper kan på ett dosberoende sätt motverka de α_2 -medierade effekterna av klonidin.

Samtidig behandling med substanser med negativa kronotropa eller dromotropa effekter, såsom betareceptorblockerare och digitalisglykosider, kan orsaka eller potentiära bradyarytmier.

OBS! Skall ej kombineras med Dexmedetomidin (Dexdor) eftersom det har effekt på samma α_2 -receptor centralt. Bör undvikas till patienter som behandlas med eller intagit metylfenidat (Concerta, Ritalin).

Beredning

Injektion

1 ml Klonidin 150 $\mu\text{g/ml}$ späds med 9 ml natriumklorid 9 mg/ml till koncentration 15 $\mu\text{g/ml}$.

Infusion

2 ml Klonidin 150 $\mu\text{g/ml}$ späds med 18 ml natriumklorid 9 mg/ml eller glukos 50 mg/ml till en total volym av 20 ml vilket ger en färdigspädd lösning med koncentration 15 $\mu\text{g/ml}$.

Det finns färdiga spädningsetiketter.

Dosering

Injektion

Klonidin 15 $\mu\text{g/ml}$ 30–150 μg kan ges intermittent som långsam intravenös injektion upp till fyra gånger per dygn. Normaldos 75–150 μg x 4.

Kontinuerlig infusion

Klonidin 15 $\mu\text{g/ml}$ 0,25–2 $\mu\text{g/kg/h}$.

Administrering

Ges i första hand intravenöst, i central eller perifer ven. Kontinuerlig infusion administreras via sprutpump.

Utsättning

Vid abrupt utsättning av höga doser har symtom i form av hjärtklappning, ångest, nervositet, motorisk oro samt i enstaka fall allvarlig blodtrycksstegring iakttagits.

Om en kontinuerlig infusion av klonidin använts i flera dagar (>5 dagar) bör en successiv uttrappning ske över 2 dygn. Vid utskrivning från intensivvårdsavdelning kan uttrappning ske på vårdavdelning med Klonidin som subkutan injektion eller tablett (licenspreparat).

Hantering, förvaring och hållbarhet.

Förvaras i rumstemperatur.

Vid spädning hållbar 12 timmar i rumstemperatur, 24 timmar i kylskåp.

Infusion kan pågå 24 timmar efter iordningställande.

Kunskapsöversikt

Eped.se

FASS.se

Indian J Crit Care Med. 2014 Jul;18(7):431-6. doi: 10.4103/0972-5229.136071.

Comparison of clonidine and dexmedetomidine for short-term sedation of intensive care unit patients.

Granskare/arbetsgrupp

Clara Sekander, Läkemedelsansvarig Sjuksköterska CIVA, AnOpIva Område 5 SU/S

Nur Alwan, Apotekare, CIVA, AnOpIva Område 5 SU/S

Lotta Börjesson, Instruktor, CIVA, AVD 96 Omr 5 AnOpIva, Område 5 SU/S

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska, Postoperativ vård Sahlgrenska,
Neurointensivvårdsavdelning, Central intensivvårdsavdelning,
Avdelning 95B postoperativ vård, Avdelning 95A postoperativ
vård, Avdelning 22 postoperativ intensivvård

Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1171

Version: 12.0

Giltig från: 2026-04-10

Giltig till: 2028-04-10